

DECLARACIÓ EN SUPORT DE LA ILP PER A LA PROPOSICIÓ DE LLEI DE GARANTIES DE FINANÇAMENT DEL SISTEMA EDUCATIU CATALÀ. PER UN MÍNIM DEL 6% DEL PIB PER A L'EDUCACIÓ.

El Dret a l'educació com a dret fonamental és un dret prestacional públic, en conseqüència, l'educació és un bé que ha de ser finançat des dels poders públics de manera que garanteixin els recursos suficients per a un sistema educatiu orientat a la qualitat, l'equitat i la inclusió.

La Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, la LOMLOE, en el seu Títol VIII, determina l'obligació dels poders públics de dotar els recursos econòmics necessaris per donar compliment a la llei, en concret l'art. 155.2 estipula que l'estat i les comunitats autònomes acordaran un pla per incrementar la despesa pública en educació amb l'objectiu d'equiparar-se a la mitjana dels països de la Unió Europea.

La Disposició Final Segona de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació de Catalunya, la LEC, sobre el Finançament general del sistema educatiu català estableix el següent: "El Govern, a fi d'assolir els objectius d'aquesta llei, ha d'incrementar progressivament els recursos econòmics destinats al sistema educatiu i, prenent com a referència els països europeus que excel·leixen en educació, ha de situar progressivament durant els pròxims vuit anys la despesa educativa a l'entorn, com a mínim, del 6% del producte interior brut".

Aquesta Disposició Final Segona de la LEC que va entrar en vigor l'any 2009 recollia el compromís que el Govern incrementaria progressivament els recursos econòmics destinats al sistema educatiu català (1035 milions d'euros de més en els primers quatre anys). L'actuació real dels respectius Governos de la Generalitat, al llarg de tots els anys posteriors a l'entrada en vigor de la LEC, va ser l'oposada al compromís que s'havia assumit en aquesta mesura (retallada de 1195 milions d'euros en els primers quatre anys).

L'efecte combinat d'aquestes retallades quantitatives, juntament amb un increment de l'alumnat del 17,9%, va provocar que la inversió per estudiant per a docència directa en els centres públics catalans d'ensenyaments no universitaris de l'any 2018 patís un

decrement de 983 €/estudiant en relació amb el que es destinava el 2009; i en el conjunt de les universitats públiques catalanes significués un decrement de 2435 €/estudiant.

En paral·lel, la despesa privada, que representa les aportacions de les famílies, no ha parat de créixer en el conjunt de la despesa educativa total fins a arribar a Catalunya al 18,9% del total en els nivells no universitaris i un 44,3% en els ensenyaments universitaris, que pràcticament dupliquen les mitjanes de la Unió Europea, que són respectivament del 8% i 25% l'any 2020.

Entre 2009 i 2018, el PIB català es va incrementar un 18,7%, i malgrat tot, la LEC s'ha incomplert sistemàticament i el nostre sistema educatiu públic ha patit un retrocés significatiu.

Aquesta manca d'inversió educativa no ha permès avançar en la superació de greus problemes del nostre sistema educatiu català com són l'abandonament escolar prematur (taxa del 16% l'any 2021) i la segregació escolar per origen socioeconòmic (afecta el 24,86% de l'alumnat català), que són indicadors de desigualtats educatives que situen a Catalunya per sota de la mitjana europea, i a la vegada, ha provocat la impossibilitat de desplegar el Decret 150/2017 d'implantació del sistema educatiu inclusiu.

Amb les dades actuals, la despesa pública que es destina a l'educació a Catalunya és del 3,82% del PIB del 2020, estem molt lluny dels països europeus amb excel·lència en educació que volem tenir com a referència.

El sistema educatiu català necessita garantir tot un seguit de mesures:

1. La reducció de **ràtios** grup/professionals i alumnat per unitat a tots els ensenyaments de règim general i universitaris, augmentant la despesa per alumne o alumna.
2. La millora de les **infraestructures** educatives públiques.
3. El desplegament complet del **sistema educatiu inclusiu** del Decret 150/2017.
4. **L'erradicació de la segregació** escolar i augment de recursos als Centres de màxima complexitat.
5. La reversió de les **retallades** per al personal dels centres educatius públics.

6. **L'equiparació** de les condicions de treball dels treballadors i treballadores dels centres concertats.
7. La implantació de la **coeducació** en tots els àmbits educatius.
8. L'establiment d'un servei de **menjador universal i gratuït**.
9. L'establiment de **plans de formació** contínua.
10. Els recursos suficients per impulsar la **immersió lingüística en llengua catalana**.
11. Una oferta pública suficient de l'etapa del **0 a 3 anys**.
12. La dotació pressupostària per garantir la creació d'oferta pública de places de **Formació Professional** suficient.
13. La millora de l'oferta dels ensenyaments de **règim especial**: dansa, música, idiomes, ensenyaments artístics, esportius...
14. La qualitat de l'educació a l'**Escola Rural** i el nombre suficient de centres per compensar les desigualtats territorials.
15. El foment de l'**educació de les persones adultes**.
16. L'accés al **Lleure Educatiu** en condicions d'equitat per a tots els infants i joves.
17. Un increment considerable de les **beques** i ajuts per a l'estudi.
18. Un finançament suficient de la **Universitat pública catalana**, que permeti desenvolupar una política universitària sobre la base de quatre eixos: recerca de l'excel·lència internacional, la formació basada en metodologies innovadores, la internacionalització del sistema universitari català, i una transferència cap a la societat.
19. L'ajust de les **transferències a les Corporacions locals**, per atendre necessitats educatives, a l'evolució real de costos i preus.

Atès que l'educació és un dret de totes les persones, la seva garantia ha d'estar per sobre dels avatars conjunturals econòmics o polítics.

És necessari garantir el finançament del sistema educatiu català fent efectiu el compromís de despesa en educació d'un mínim d'un 6% del PIB de Catalunya, i així aconseguir l'objectiu de situar-nos als millors estàndards europeus en l'àmbit educatiu.

El Ple del Consell d'Educació de Catalunya reunit en data 13 de febrer de 2024, ha acordat donar suport a la "Iniciativa Legislativa Popular per a la Proposició de Llei de Garanties de Finançament del Sistema Educatiu Català. Per un mínim del 6% del PIB per a l'educació.

Neus Agut Horna

Secretària del Consell d'Educació de Catalunya